

כבוד המקצוע, כבוד האדם

עו"ד אדר גרין, עו"ד צ'רלי בוזגלו¹

לוותר על הדרישות ועלולים להעמידו בבעיה. אנו מציעים להתמודד עם הדרישות המייגעות הללו באמצעות טיפול שונה במהותן, התבוננות בהן דרך פריזמה שונה: **כמעשה של כבוד**. אין אלה דרישות טכניות שמקימות מכשולים בדרך להתערבות הפסיכולוגית המוצלחת, **אלא הן חלק בלתי נפרד מן הכבוד למקצוע והכבוד למטופלים**. יתרה מכך, זוהי התשתית ליצירת יחסי כבוד בין המטפל ובין המטופל. למשל, קבלת הסכמה מדעת מפורשת וברורה לטיפול, יצירת "חזזה טיפולי" מוסכם, קבלת הסכמה משני ההורים לטיפול בילדם הקטין, הפרדה בין רשומה ובין תרשומת אישית, שמירת תיקי הטיפול באופן מסודר - **הן כולן פעולות שבונות יחסי**

כבוד אל המטופל ואל המפגש בין מטפל ובין מטופל.

הכבוד הזה מעוגן גם בדרישות החוק. למשל, סעיף 3 לכללי הפסיכולוגים (אתיקה מקצועית), תשנ"ב-1991 קובע: **"פסיכולוג ישמור על כבוד המקצוע ויימנע מכל מעשה העלול לפגוע בכבוד המקצוע"**. וסעיף 110 (א) לחוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996 קובע: **"מטפל, כל מי שעובד בפיקוחו של המטפל וכן כל עובד אחר של המוסד הרפואי ישמרו על כבודו ועל פרטיותו של המטופל בכל שלבי הטיפול הרפואי"**.

כפועל יוצא מייטיב ומוצלח של היחס המכבד מנעו "תאונות משפטיות" שבהן מטפלים מגלים כי אין ביכולתם להתגונן נגד תלונות או לסייע בידי מטופליהם בגלל מחדלים שהם "טכניים" לכאורה: רשומות לא מסודרות, אי-קבלת הסכמה מהורה, אי-קבלת כתב ויתור סודיות מפורש או כל פעולה נדרשת מסוג זה. ואף שהמטרה אינה התגוננות משפטית אלא טיפול מיטבי, בעת צרה או בעיה מתברר בדרך כלל כי לעבודה המסודרת יש חשיבות גדולה.

בהצלחה!

פניות רבות לייעוץ משפטי שמגיעות אלינו מחברי הפ"י נוגעות לשאלות בעניינים שהם לכאורה בשולי המקצוע, שאלות שלעיתים קרובות אף נושאות ממד טכני כגון מהו היקף החובה לקבל הסכמה מדעת לטיפול, איך למסור רשומה ללקוח, כמה זמן יש לשמור רשומות ואיך לנסח טופס ויתור סודיות.

מאחר שגיליון זה עוסק בשחיקה, ומאחר שלפעמים אנשי מקצוע אינם מבצעים כנדרש את שעליהם לעשות בנושאים שציינו בפסקה הקודמת בגלל השחיקה שהם חווים, מוקדשת הפעם הפינה המשפטית למחשבה על עניינים אלה. שהרי עומס ושחיקה, הרצון להתמקד בעניינים מהותיים ולא בעניינים פרוצדורליים לכאורה ו"סתם" היעדר עניין גורמים לנו לעיתים "לעגל פינות". ואכן, במסגרת הייעוץ לחברי הפ"י נתקלנו במקרים (ולאו דווקא של הפונים עצמם) שבהם הטיפול או ההתערבות הפסיכולוגית נעשו ברצינות רבה, אך פעולות נלוות שנדרשות בחוק לא נעשו עד תום. למשל, מקרה שבו פסיכולוג קיבל לטיפול קטין בהסכמת אחד מהוריו בלבד אשר טען כי הוא האפוטרופוס היחיד של הילד לאחר גירושי הוריו. הפסיכולוג לא וידא כי ההורה שפנה אליו הוא אכן האפוטרופוס היחיד של הקטין וגילה, באיחור, שהוא המשמורן היחיד של הקטין, אך גם ההורה הלא משמורן עדיין מוגדר אפוטרופוס.

במקרים אחרים התברר במסגרת הייעוץ כי הפסיכולוג לא ניהל רשומות מסודרות או לא הפריד בין הרשומות ובין התרשומת האישית שלו. הבעיות צפות כמוכן כשמתקיים סכסוך משפטי והפסיכולוג נדרש להיות חלק ממנו, אם בעדות ואם בתגובה על תלונה שהוגשה נגדו, ואז מאוחר לתקן את המעוות. ברי כי אלה מחדלים שהיה אפשר למנוע אילו הקפיד הפסיכולוג על כל דרישות החוק והאתיקה. ואולם עומס בעבודה, שחיקה או אייחוס חשיבות לעניינים האלה כאמור גורמים לעיתים למטפל

¹ משרד צ'רלי בוזגלו עורכי דין ונוטריון מייעץ להפ"י.